

la política vista des de
1.2b/1902
Maadria

Es antimaçons de les dretes i el ministre que no va **A.P.C.** Esaber què fer SIG.: 1.2b/1902 per CARLES ESPLA

La coalició de dretes que, protegida per aquell Govern, auxiliada per alguns republicans, triomfà en les eleccions del 19 de novembre, enarborà per a la seva campanya d'agitació antirepublicana el lema negatiu que han posat en circulació tota els feixismes: contra el marxisme, contra la maçoneria, contra els jueus. Sols l'estúpidesa de l'Espanya adreçada encara al passat, explica que una part de l'opinió es deixés arrossegar dòcilment darrera aquesta bandera que, plantada al nostre camp polític, resulta quecom de postila i artificial. El lema, però, en ésser adoptat per les dretes espanyoles, encobria una altra mercaderia, tenia un altre significat. Lluita contra el marxisme volia dir simplement ofensiva contra l'obreriisme organitzat, atac contra els avenços socials implantats per la República, tornada als salaris de fam i misèria al camp. Lluita contra la maçoneria volia dir revenja dels jesuïtes, agressió

contra l'article 26 de la Constitució, favor a l'ensenyament confessional, privilegi per a les ordes religioses. ¿I la lluita contra els jueus? Encara no s'ha aconseguit saber el propòsit que aquesta amenaça oculta; perquè a Espanya no existeix problema semita. Fou extirpat, fa segles, per procediments de barbarisme. En el nostre temps hi ha a Espanya molta sang jueva, però creuada ja amb la d'altres races peninsulars. Alguns caps de l'antisemitisme polític són, inconfusiblement, jueus. En trobariem a dotzenes als rengles de Renovación Española, de la Ceda, del partit agrari, del radical, com en les altres organitzacions polítiques. Però això no constitueix cap problema. Sols descobrim a aquesta insospitada abundor de jueus al nostre país qui ha viscut llarga anys a l'estranger, en països on existeix aquest problema de races i on s'observa la gent amb aquesta preocupació. Crec que l'única manifestació antisemita realitzada a Espanya la dugueren a cap fa pocs dies uns minyons, no passarien de trenta, que, davant d'un comerç madrileny, de capital jueu segons la llegenda, es posaren a cridar: "Abais els jueus!", ensems que victorejaven cert personatge que en altres èpoques tingué ambicions dictatorials i potser encara segueix cultivant-les. El més probable és que els empresaris d'aquell comerç siguin vells cristians, i també és molt possible que el personatge en qüestió sigui jueu. Sembla denunciar-ho, en efecte, certs senyals fisionòmics. Però això és tot. No crec que a ningú el preocupi gaire la croada antisemita. L'antimarxista i l'antimaçonica ja són una altra cosa. L'anomenat antimarxisme triomfà el dia que els terratinents andalutans, castellans i extremanys aconseguiren de rebaixar el jornal a llurs obrers i deixar sense feina els que pertanyien a societats obreres. ¡Marxisme, marxisme! No, no. Fam, fam!

I la primera victòria contra la maçoneria l'aconseguí el jesuïtisme en el moment que fou deixada en suspens la substitució de l'ensenyament i foren votats setze milions per a la clerecia. Negoci, negoci!
Contra el marxisme i contra la maçoneria. Naturalment. Hauria estat massa arriscat escriure: contra la Re-

pública. En realitat, però, el que les dretes representen és l'antirepública. Antimarxisme? El que a les dretes interessa és destruir les organitzacions obreres. ¿Temer a la maçoneria. Qui temen és els republicans. I si no poden anular-los per ésser republicans, tracten d'anular-los per sospites que siguin maçons. El curiós del cas és veure com es presten al joc certs republicans i maçons que encara figuren als rengles governamentals. I, sobretot, els que s'asseuen al banc blau. ¿Curios? Indigne.

Vegia l'ocorregut al Parlament en discutir-se la proposició de Cano López sobre la maçoneria i l'exercit. Ur "maçon" "er" "ace" "y" "no" "va" "l" "sortir" "avergonyit" "d" "aquella" "sessió".
Perquè la conseqüència pitjor seria que no en tingués cap d'aparent. El Govern pogué tallar el debat des del primer moment, no per por que es parlés de maçoneria, sinó pel seu propi decòrum. N'hi hauria hagut prou, des del primer moment, amb plantejar la qüestió en el terreny polític i forçar la majoria a votar amb el Govern o enderrocar-lo.

El ministre de la Governació no sabé què fer. Primerament s'oposà a la proposició antimaçònica. Votà contra aquesta proposició, però trobà tolerable que grups de la majoria s'abstinguessin en aquesta votació

dia anterior. Com que la primera votació no fou vàlida, acceptà una nova votació, però la no la féu qüestió de confiança. Acceptà la interpretació que Gil Robles donà a la proposta antimaçònica, i finalment, votà contra la proposta i contra la interpretació per ell mateix acceptada. És concebible major incongruència.

Contra el marxisme i contra la maçoneria. Naturalment. Hauria estat massa arriscat escriure: contra la Re-